

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 23. maj 2023

Sag BS-27519/2022-HJR
(2. afdeling)

Kristelig Fagforening som mandatar for A
(advokat Per Buttenschøn, beskikket)

mod

Top-Toy A/S under konkurs
(advokat Morten Langer)

og

Sag BS-27525/2022-HJR

Kristelig Fagforening som mandatar for B
(advokat Per Buttenschøn, beskikket)

mod

Top-Toy A/S under konkurs
(advokat Morten Langer)

og

Sag BS-27728/2022-HJR

Ledernes Hovedorganisation som mandatar for C
(advokat Sophie Becher, beskikket)

mod

Top-Toy A/S under konkurs
(advokat Morten Langer)

I tidligere instanser er afsagt dom af Sø- og Handelsretten den 30. september 2020 (BS-25020/2019, BS-25277/2019 og BS-25314/2019) og af Østre Landsrets 3. afdeling den 8. november 2021 (BS-41244/2020, BS-41265/2020 og BS-41981/2020).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Henrik Waaben, Hanne Schmidt, Oliver Talevski og Julie Arnth Jørgensen.

Påstande

Kristelig Fagforening som mandatar for A har for Højesteret nedlagt påstand om, at Top-Toy A/S under konkurs skal anerkende As krav på principalt 298.418,25 kr., subsidiært 247.650 kr., mere subsidiært 23.471,10 kr. og mest subsidiært 19.478,09 kr. som et dividendebærende massekrav, jf. konkurslovens § 93.

Kristelig Fagforening som mandatar for B har for Højesteret nedlagt påstand om, at Top-Toy A/S under konkurs skal anerkende Bs krav på principalt 274.050 kr., subsidiært 243.600 kr., mere subsidiært 21.554,49 kr. og mest subsidiært 19.159,55 kr. som et dividendebærende massekrav, jf. konkurslovens § 93.

Ledernes Hovedorganisation som mandatar for C har for Højesteret nedlagt påstand om, at Top-Toy A/S under konkurs skal anerkende Cs krav på principalt 542.250 kr., subsidiært 450.000 kr., mere subsidiært 42.648,88 kr. og mest subsidiært 35.393,26 kr. som et dividendebærende massekrav, jf. konkurslovens § 93.

Top-Toy A/S under konkurs har nedlagt påstand om stadfæstelse, subsidiært anerkendelse af mindre beløb end de mest subsidiære påstande.

Retsgrundlag

Konkurslovens dagældende § 56 havde følgende ordlyd:

”§ 56. Indtræder boet i aftalen, bliver det berettiget og forpligtet på aftalens vilkår.

Stk. 2. Angår aftalen en løbende ydelse til skyldneren, bliver boet ved sin indtræden forpligtet til at udrede vederlaget for tiden efter konkursdekretets afsigelse indtil en eventuel opsigelse i medfør af § 55, stk. 3, 1. pkt., eller § 61, stk. 1, som massekrav.”

Ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 blev konkurslovens § 56 ændret. Loven trådte i kraft den 17. juli 2022 og finder ikke anvendelse i disse sager. Efter lovændringen har konkurslovens § 56 følgende ordlyd:

”§ 56. Indtræder boet i aftalen, bliver det berettiget og forpligtet på aftalens vilkår.

Stk. 2. Angår aftalen en løbende ydelse, omfattes af § 93 alene medkontrahentens krav på vederlag for tiden efter konkursbehandlingens indledning og indtil en eventuel opsigelse i medfør af § 55, stk. 3, 1. pkt., eller § 61, stk. 1, samt krav vedrørende faktiske dispositioner foretaget af konkursboet.

Stk. 3. Angår aftalen successive ydelser, omfattes af § 93 alene den del af medkontrahentens krav, der vedrører ydelser præsteret efter konkursbehandlingens indledning.”

Anbringender

Kristelig Fagforening som mandatar for A og B og Ledernes Hovedorganisation som mandatar for C har gentaget anbringenderne for landsretten og anført navnlig, at boet ved sin indtræden i ansættelsesforholdene også er indtrådt i de for ansættelsesforholdene vedtagne bonusaftaler, jf. konkurslovens § 56, stk. 1, og at disse skal honoreres i henhold til dagældende § 56, stk. 2.

Konkurslovens dagældende § 56, stk. 2, er alene en periodiseringsregel, og bestemmelsen fungerer sammen med – og ikke selvstændigt ved siden af – konkurslovens § 56, stk. 1. Konkursboet er derfor ved sin indtræden blevet berettiget og forpligtet af de aftaler og vilkår, der udspringer af ansættelsesforholdet. Boet er forpligtet af alle de aftaler, som den ansatte og arbejdsgiveren ærligt og redeligt har vedtaget, herunder også bonusaftalerne. Det kan ikke tillægges betydning, at kurator ikke havde kendskab til aftalerne om fastholdelsesbonus, idet det var kurators eget valg ikke at gennemlæse og gennemgå aftalegrundlaget forud for boets indtræden.

Alt vederlag, der udspringer af en ansættelsesaftale, er omfattet af vederlagsbegrebet i konkurslovens § 56, stk. 2. Det har ingen betydning, om vederlag i henhold til ansættelsesaftalen kommer til udbetaling som en fast grundløn eller som følge af en bonusaftale. En aftalt bonus er en del af den ansattes vederlag for den ansattes arbejde i arbejdsgiverens tjeneste, hvorfor bonussen under alle omstændigheder og uanset fortolkningen af konkurslovens § 56 skal honoreres, når kurator vælger at indtræde.

Den aftalte fastholdelsesbonus modsvarede, at de i perioden frem til udbetalingen ikke fik lønforhøjelser, og den udgjorde reelt vederlæggelse for arbejde og skal betragtes som en løndel med udskudt betaling, jf. UfR 2012.1315 H og UfR 2017.2980 H. Da bonusserne er vederlæggelse for arbejde, er de omfattet af funktionærlovens § 17 a og må ligeledes anses for ”vederlag” i konkurslovens § 56, stk. 2. De skal derfor honoreres som massekrav. Selv om funktionærlovens § 17 a er forankret i ansættelsesretlig beskyttelseslovgivning, er der ikke holdpunkter for, at vederlagsbegrebet i konkurslovens § 56, stk. 2, skal fortolkes væsentligt forskelligt fra almindelige ansættelsesretlige principper.

Da bonusaftalerne er omfattet af funktionærlovens § 17 a, skal der tillægges feriepenge og pension. Bestemmelserne i aftalerne om, at bonussen ikke skal tillægges feriepenge og pension, skal tilsidesættes.

Fastholdelsesbonussen må anses for optjent på dagen, hvor betingelserne i bonusaftalerne blev opfyldt. Alternativt må bonusaftalerne anses for optjent over perioden fra bonusaftalernes indgåelse og frem til det tidspunkt, hvor betingelserne for at udbetale bonusserne blev opfyldt. I så fald skal den forholdsmæssige del af bonus, der kan henføres til den periode, hvor konkursboet var indtrådt, betales som massekrav, jf. herved de mere og mest subsidiære påstande.

En fastholdelsesbonus kan ikke sidestilles med en fratrædelsesgodtgørelse og kan derfor ikke konkursreguleres i medfør af konkurslovens § 61.

Top-Toy A/S under konkurs har gentaget anbringenderne for landsretten og anført navnlig, at konkursboet ikke kan anses for at være indtrådt i de indgåede aftaler om fastholdelsesbonus. Konkursboet indtrådte alene i ansættelsesaftalerne. Aftalerne om fastholdelsesbonus er selvstændige aftaler isoleret fra selve ansættelsesforholdene. Boets indtræden i ansættelsesaftalerne bør ikke samtidig medføre indtræden i de særskilte bonusaftaler, der var kontraktsafvigende og isoleret fra ansættelsesaftalerne. Kurator havde ikke kendskab til aftalerne om fastholdelsesbonus.

Konkurslovens dagældende § 56, stk. 2, er en selvstændig regel, der udgør en modifikation til udgangspunktet efter § 56, stk. 1, hvorefter konkursboet ved indtræden bliver berettiget og forpligtet på aftalens vilkår. For løbende ydelser, såsom ansættelsesforhold, følger det specifikt af konkurslovens dagældende § 56, stk. 2, at konkursboet ved sin indtræden alene bliver forpligtet til at udrede vederlaget for tiden efter konkursdekretets afsigelse indtil en eventuel opsigelse som massekrav. Bestemmelsen skal fortolkes indskrænkende, idet den udgør en fravigelse fra det almindelige udgangspunkt om lighedling.

Uanset om konkursboet måtte anses for at være indtrådt i bonusaftalerne, er fastholdelsesbonusserne ikke omfattet af begrebet vederlag i konkurslovens dagældende § 56, stk. 2. Det følger af retspraksis, at de såkaldte "stay on"-bonusser/-godtgørelser, der betales for at forhindre, at ansatte forlader deres arbejdsplads, hvis virksomheden er kommet i en økonomisk vanskelig situation, ikke er omfattet af lønprivilegiet i konkurslovens § 95. Der er ikke grundlag for at anlægge en anden fortolkning af begrebet "vederlag" i § 56, stk. 2.

Fastholdelsesbonussen skulle ydes ud over lønnen og var hverken afhængig af medarbejdernes arbejdsindsats eller af, hvordan det gik virksomheden. Da fastholdelsesbonussen – i overensstemmelse med principperne i UfR 2012.1315 H – ikke skal anses for vederlag for arbejde, men alene præmiering til nøglemedarbejdere for at blive i deres stillinger i en for virksomheden kritisk periode, er de heller ikke omfattet af funktionærlovens § 17 a.

Selv hvis fastholdelsesbonussen skulle blive anset for at udgøre vederlag efter § 17 a, medfører det ikke, at bonussen automatisk også må anses for vederlag efter konkurslovens § 56, stk. 2. Der er ikke grundlag for at anvende den lønmodtagervenlige fortolkning fra funktionærloven inden for konkurslovens område, hvor formålet er lighed mellem kreditorerne. Det er da også præciseret i forarbejderne til nyaffattelsen af § 56, stk. 2, i 2022, at en stay-on bonus ikke er omfattet af bestemmelsen.

Hvis fastholdelsesbonus skal honoreres af konkursboet som massekrav, vil det alene være en forholdsmæssig andel heraf. Der skal ikke tillægges pension.

Under alle omstændigheder er konkursboet berettiget til at konkursregulere fastholdelsesbonusserne til 0 kr. i medfør af konkurslovens § 61, da bonusserne kan sidestilles med en fratrædelsesgodtgørelse eller et forlænget opsigelsesvarsel.

Højesterets begrundelse og resultat

A, B og C indgik i november 2017 aftale med deres arbejdsgiver, Top-Toy A/S, om fastholdelsesbonus ("retention bonus") på op til tre måneders løn, der ifølge aftalerne ville blive udbetalt, hvis de forblev i deres stillinger indtil udgangen af januar 2019. Den 28. december 2018 blev Top-Toy taget under konkursbehandling. Den 10. januar 2019 indtrådte konkursboet i As, Bs og Cs ansættelsesforhold, og de fratrådte først deres stillinger efter udgangen af januar 2019.

Højesteret finder, at boets indtræden i As, Bs og Cs ansættelsesforhold ikke alene omfattede deres ansættelsesaftaler, men tillige deres aftaler om fastholdelsesbonus.

Hvis et konkursbo indtræder i en gensidigt bebyrdende aftale, som skyldneren har indgået, bliver boet berettiget og forpligtet på aftalens vilkår, jf. konkurslovens § 56, stk. 1. Angår aftalen en løbende ydelse til skyldneren, bliver boet ved sin indtræden forpligtet til at udrede vederlag for tiden efter konkursdekretets afsigelse som massekrav, jf. konkurslovens dagældende § 56, stk. 2, som finder anvendelse i disse sager.

Som følge af konkursboets indtræden i ansættelsesforholdene har As, Bs og Cs krav på vederlag for deres løbende arbejdsydelser for konkursboet for tiden efter konkursdekretets afsigelse status som massekrav, jf. konkurslovens dagældende § 56, stk. 2. Konkurslovens dagældende § 56, stk. 2, er en modifikation til § 56, stk. 1, om at boet ved sin indtræden bliver forpligtet på aftalens vilkår, og Højesteret finder, at den indebærer, at As, Bs og Cs krav på fastholdelsesbonus kun skal honoreres som massekrav, hvis kravene må anses for vederlag for en løbende arbejdsydelse udført for boet. Den omstændighed, at boets indtræden i ansættelsesforholdene som nævnt også omfattede deres aftaler om fastholdel-

sesbonus, indebærer således ikke, at deres krav på fastholdelsesbonus skal honoreres som massekrav efter konkurslovens § 56, stk. 1.

Efter bevisførelsen lægger Højesteret til grund, at udbetaling af fastholdelsesbonus til A, B og C alene var betinget af, at de forblev i deres stilling og udførte deres arbejdsopgaver som hidtil indtil udgangen af januar 2019. Bonusen blev efter aftalerne ikke tillagt feriepenge, pension eller andre lønrelaterede betalinger, og der var ikke tale om honorering for en særlig arbejdsindsats. Højesteret finder derfor, at fastholdelsesbonusen ikke havde karakter af løntillæg med udskudt betaling, men at den som anført i aftalerne udgjorde en præmiering ("award") for at forblive i stillingen i en kritisk periode for virksomheden.

Under disse omstændigheder kan As, Bs eller Cs krav på fastholdelsesbonus efter Højesterets opfattelse hverken helt eller delvist anses som vederlag for deres arbejde for boet for tiden efter konkursdekretets afsigelse. Deres krav på fastholdelsesbonus har derfor ikke status som massekrav, jf. konkurslovens dagældende § 56, stk. 2.

Højesteret stadfæster herefter dommen.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for Højesteret skal statskassen betale 100.000 kr. til Top-Toy A/S under konkurs.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.